Poštnina plačana v gotovini.
Štev. 30.
Maribor, dne 25. julija 1936.
Posamezna številka stane Din 1.—.
Letnik I.

DELAVSKA FRONTA

Uredništvo: Maribor, Koroška cesta 5. Uprava: Maribor, Koroška cesta 1. Naročnina: celoletno Din 36.—, mesečno Din 3.—. Oglasi po ceniku. — Izhaja vsako soboto zjutraj.

Mezdna gibanja in marksisti.

Val za valom mezdnih gibanj gre letos po delavskih vrstah. Že dolgo let nismo imeli v državi tako velikih stavk, kakor letos. Zlasti med slovenskim delavstvom se vrsti stavka za stavko. Delavstvo je seglo po zadnjem obrambnem sredstvu, da si izvojuje vsaj malenkostno izboljšanje plač in nekoliko več pravic. Večinoma so bile vse stavke uspešne ter so prinesle stavkajočim zadoščenje za veliko trpljenje in pomanjkanje, ki ga je trpelo za časa štrajka. Skromno je to zadoščenje, malenkostna odškodnina toda začetek je le tukaj in na njem se lahko gradi kaj boljšega. Delavstvo se je zopet začelo zavedati, da je ono enakopraven partner delodajalcu. Eden brez drugega ne moreta obstojati in zato je s pravilno samozavestjo zahtevalo tudi za sebe svoj del, ki mu pripada. Kakor je ta delež malenkosten, vendar mu požrešni kapital še tega ni privoščil. Šele odločnost in skupnost v delavskih vrstah ga je prisilila k popuščanju. Zanimivo je opazovati vsa ta gibanja med delavstvom. Pojavljajo se spontano, na lastno pobudo iz vrst delavstva samega. Čim pa gibanje zavzame širši razmah in preide v štrajk, pa se že pojavijo na površju socijalistični hujskači, ki skušajo dobiti v svoje roke vodstvo štrajka. Dasi ne doprinesejo za uspešen zaključek štrajka prav ničesar, ker gre zasluga za vsak uspeh edinole odločnosti delavstva, vendar se potem na vse grlo širokoustijo, češ, glejte nas, kaj smo dosegli! Plače smo vam zvišali, delovni čas znižali, vse ugodnosti smo dosegli za vas. Mnogi so med delavci, ki jim zaradi tega širokoustenja nasedajo. V svoji naivnosti v resnici mislijo, da je ves uspeh štrajka zasluga marksističnih kričačev, da bi brez njih delavstvo samo ničesar ne doseglo. Potem še včasih dobe v roke »Delavsko politiko« ter čitajo njeno samohvalo in tako polagoma prodira med nje zmotno naziranje, da jim edino socijalistični generali še lahko pomagajo. Seveda izrablja marksizem to razpoloženje potem predvsem v političnem pravcu, rad bi speljal simpatizerje v delavskih vrstah v svoj politični tabor ter jih še bolj priklenil na sebe, da bi z njihovimi glasovi spravil svoje generale še na mehkejše stolčke. — Zato ne grmijo rdeči generali toliko proti kapitalizmu, kakor proti sedanji vladi in vladni stranki. Neprestano jo javno in tajno napadajo, jo delajo odgovorno za bedni položaj delavstva. Kako pa je v resnici, bodo najbolj povedale sledeče številke. Dokler je bila pri nas na vladi diktatura in JNS, s katero so imeli socijalisti najboljše stike, si delavstvo še dihati ni upalo. Pred nastopom Živkoviča smo imeli vedno živahna stavkovna in mezdna gibanja. Te stavke niso bile samo znak mizernih življenskih razmer delavstva, ampak tudi znak politične svobode. Čim se je začela diktatura, so štrajki skoraj ponehali. Dočim je bilo leta 1928 še 44 stavk, jih je bilo naslednje leto samo 13, leta 1931. samo 5, naslednje leto samo 7 in tako vse do leta 1935., ko je zloglasni režim JNS za vedno odletel. Vse stavke, ki so se začele pod diktaturo JNS, so se za delavstvo žalostno končale. Takrat niso prihajali med delavce med štrajkom rdeči generali, takrat se niso širokoustili z uspehi, mirno so gledali, kako je policija in žandarmerija stražila tovarne, kako je gonila stavkajoče delavce v ječe ter jih zapirala. Šele sedaj, ko je nastopila svoboda, ko tudi delavec lahko svobodno izraža svoje zahteve ter jih podkrepi s skrajnim sredstvom — štrajkom, sedaj so prilezli tudi rdeči hujskači kot ščurki na dan ter bi radi želi plodove tega, kar je delavstvo z lastnim rizikom ustvarilo. Sedaj skušajo sramežljivo skrivati svoje sorodstvo z JNS, pri kateri so imeli za časa njenega režima vso zaščito. Danes zopet hodijo med ljudi ter kričijo, da hočejo svobodo, katere jim itak nihče ne krati. Dobro, da jih delavstvo pozna ter jih ne bo sodilo po njihovih kričavih besedah, temveč po dejanjih. Dejanja pa govore proti njim in zato jih bo delavstvo tudi obsodilo!

Širite „Delavsko fronto“!

Kri vpije do neba!

Delavska kri je tudi človeška kri!

Se spominjate, s kakim ogorčenjem smo obsojali zločin nad Fakinom v Trbovljah? Se spominjate, s kakim ogorčenjem smo spremljali obsodbo dveh delavcev v Ameriki? Ne bomo pozabili, koliko ogorčenja smo izlili o priliki, ko je na Pobrežju zdrav in živ delavec ostal zasut v jami, ki jo je kopal za vodnjak. Že taki posamezni slučaji nas razburjajo. In prav je, da nas razburjajo. Kajti tudi delavska kri je človeška kri. Prelitje delavčeve krvi ravno tako vpije do neba za maščevanje, kakor vsaka druga prelita kri.

Čudimo pa se, da se v nekaterih vrstah delavstva, da se pa posebno pri takozvanih voditeljih delavstva ne vzbudi niti malo ogorčenja nad tem, ko se tisoči in milijoni pod pretvezo, da gre za svobodo boljševizma, morijo, kakor bi se teptale muhe!

Ne bom tukaj našteval onih številk, ki pričajo, koliko so boljševiki pomorili takozvanih boljših ljudi. Lahko rečem, da se navadno tako zgodi, da polovijo le nekatere bolj počasne, ker ti že znajo najti pota, da uidejo. Žrtve postanejo potem navadno najbolj nedolžni, ker slučajno niso znali uiti, ker slučajno niso znali pravočasno zakričati Ljeninu in njegovemu boljševizmu. Zanimiva je štatistika, ki pripoveduje, koliko je boljševizem pomoril delavstva, samo delavstva, ločeno od drugih umorov. Tako kaže ta statistika: V Sofiji 210, na Madjarskem 570, v Nemčiji 416, v Španiji (pred zadnjim prevratom) 1335, v Gruziji nad 7000, na Krimu nad 70.000, na Kitajskem do 1 milijona, v Rusiji preko 2 milijona.

Pa se nihče od teh, ki so se zgražali nad umorom enega, ni zgražal nad umori milijonov! Kako bi se pa zgražali, saj jim je morenje ravno tako »politično« orožje, kakor časopis, kakor govor, kakor katero drugo orožje. Največ teh umorov se je zgodilo na tak način, da so ti delavci bili proglašeni kot »izdajalci«. Kaj so izdali, tega nihče ne ve! Preiskav in sodb ni bilo, bila je le obsodba in smrt!

In tako metodo političnega boja zagovarja tudi Ljudska fronta, ki je v splošnem prenos strokovnih marksističnih organizacij v politično borbo. Iste ljudi, ki so pri strokovnih organizacijah, vidite tudi v teh Ljudskih frontah in to v vseh državah enako. Ali so mar bile strokovne organizacije samo priprava na to, da se ima za vsak slučaj pod firmo strokovne organizacije kader za politično udejstvovanje?

Tudi pri nas snujejo neko Ljudsko fronto. Delavstvo pa že danes opozarjamo na to, da naj zopet ne nasede! Oni, ki prihajajo pod takimi naslovi k nam, računajo samo na nezavednost, samo na nepreračunljivost delavstva. Njihova medsebojna sodba o delavstvu je: Delavec je neveden, omamili ga bomo z lepimi besedami, z lepimi napisi, sam ne bo vedel, da si bo tako sam koval novo diktaturo. Zato vas opozarjamo na to in zato čitajte, kjer bo napisana beseda »svoboda« za sužnost, kjer bo napisana beseda »pravica«, čitajte krivica, kjer bo napisana beseda »bratstvo« čitajte za sovraštvo, kjer bo napisana beseda »enakost« čitajte za besedo »nadvlada in diktatura nekaterih.« Kri vpije za maščevanje!

Videli boste, da se bo ta izrek uresničil!

Španija v plamenih krvave revolucije!

Kam je privedel državo marksistični režim.

V Španiji divja zopet revolucija, najbolj krvava, kar so jih v tej od prevratov tako pogostokrat obiskani državi imeli. V končni borbi si stojita nasproti dva svetovna nazora. Eden od teh bode zmagal in od zmage bo odvisno, ali končno zavlada nad Španijo krvavordeči boljševizem. Ozadje upora sega do predsedniških volitev, pri katerih je prišel na krmilo države framason Azana. Izročil je vlado framasonu Lerrouxu, pod katerim so se ojačili boljševiški elementi, ki so prišli do premočnega izraza v samem parlamentu. Framasonstvo in marksizem sta se znašla v bratskem objemu ter sta skupno uvedla teroristični režim, v katerem je imela glavno besedo razbesnela in nahujskana poulična druhal. Žalostni rezultati te dobe so dovolj znani. Požiganje samostanov in cerkva, pobijanje političnih nasprotnikov in strahovlada boljševizma, to je bilanca marksističnega režima. Ugled Španije je padal v svetu, ugled državne oblasti pa v državi sami. Vsi ljudje, ki so videli, da tako ne more teč naprej, da se bliža Španija čimdalje bolj boljševiškemu vrtincu, so se združili v skupno fronto, ki je skušala najpoprej v parlamentu zajeziti boljševiziranje države. Njihovi napori so bili zamanj. Od Moskve plačana, pod vodstvom boljševiških agentov iz Moskve organizirana marksistična taktika jim je onemogočila dobro misleče namere. Ko je odstopil Lerroux ter je prevzel vlado Quiroge, je izgledalo, da se bodo politične strasti umirile, zgodilo pa se je ravno nasprotno. Boljševizem je postal še agresivnejši in naposled je prišlo med obema nazoroma — krščanskim in boljševiškim — do preloma. Na čelu krščanskega pokreta, kateremu so se pridružile tudi vse ostale politične skupine, ki se bore proti boljševizaciji Španije, se je postavil slavni španski politik Gil Robles. Boljševikom in socijalistom je to zbiranje nasprotnih skupin bilo seveda trn v peti. Začeli so s silno gonjo proti njim. Skovali so načrt, da bodo odstranili vse voditelje opozicije. Prvi udarec je zadel prvaka protiboljševiškega pokreta poslanca Sotella. S pomočjo policije, v katero so vrinili boljševiške zaupnike, so ugrabili Sotella ter ga na zverinski način umorili. Nameravali so isto napraviti z Gil Roblesom in ostalimi politiki, ki so jim nasprotovali. Takrat pa je poseglo vmes vojaštvo. Španska vojska je s silno nevoljo gledala, kako z boljševiškimi eksperimenti pada tudi ugled države v inozemstvu. Voditelji vojske so napravili načrt, da se mora boljševiška vlada pognati s krmila. Sledil je upor vojaštva najprej v Maroku ter se je nato razširil na vso Španijo. Vse vojaške posadke so se uprle, k upornikom pa je prešla tudi vsa mornarica in letalske sile. Vodi jih general Franco, ki je najprej očistil španski Maroko od marksističnih elementov, potem pa se je z večino vojske prepeljal v Španijo ter sedaj prodira proti Madridu. Vlada je v svoji zadregi v naglici oborožila tolpe svojih pristašev, ki se skušajo upirati vojski, a vendar zaman. Poročila o dosedanjih uspehih revolucije so si zelo nasprotna. Marksistično in framasonsko časopisje poroča, da je vlada gospodar položaja, nasprotno pa vsi drugi dobro informirani časopisi pišejo, da bodo uporniki zavladali v Španiji. To bi dokazoval tudi beg številnih boljševiških voditeljev, ki so ušli v Francijo. V Sevilli se je osnovala revolucijonarna vlada, ki je dala madridski vladi poziv, naj takoj odstopi. Res je Quiroga odstopil, za njim je prišel na krmilo države general Giralt. V teku dveh dni sta prišli kar dve marksistični vladi na površje, pa se nista mogli obdržati. Po verodostojnih vesteh korakajo uporniki od več strani proti Madridu, ki je najdalje ostal v oblasti boljševiških tolp. Te tolpe plenijo in strahujejo vse prebivalstvo, ki ga uporniške čete še niso rešile marksističnega raja.

Nekaj misli o vprašanju brezposelnosti.

Osrednji urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu je v enem izmed svojih zadnjih statističnih izkazov dokazal, da se je število brezposelnih v naši državi v zadnjem času prav izdatno skrčilo in da so v raznih panogah naše industrije in obrti dobili tisočeri delavcev prepotrebne zaposlitve. Ne mislimo zanikati trditve, da se je v nekaterih »branžah« industrije položaj spremenil v ugodni smeri, tudi javna dela, v kolikor so se jih že lotili, brez dvoma niso slabo uplivala na zaposlitev, res pa je, da s tem še naše delovne krize ni konca.

Tisoči in tisoči so še vedno brez kruha, kajti vseh teh trpinov statistika ni zajela in mnogo je med njimi tudi takih, ki so nad »uradnim šimlom« naših socijalnopolitičnih ustanov — k tem spada v prvi vrsti državna borza dela — že tako obupali, da spričo brezuspešnosti svojega prizadevanja niti ne povprašujejo več po delu. Radi tega tudi uradne statistike naših socialnopolitičnih ustanov ne morejo biti zanesljivo merilo za presojo brezposelnosti, ki je in ostane tudi za Jugoslavijo nerešen problem.

Ni dvoma, da z birokratskim načinom reševanja tega vprašanja ne bomo prišli na zeleno vejo. Vprašanja brezposelnosti ne bo rešil noben socialbirokrat za zeleno mizo, delavcu ni pomagano z referati za Mednarodni biro dela v Ženevi. Treba je zagrabiti praktično in brez mnogega oklevanja. Če bi se ustvarila moderna organizacija v smislu neposrednega stika med državno, vojaško in občinsko ter banovinsko oblastjo, bi se v tem oziru lahko energično zagrabilo v tok razvoja. Pisec teh vrstic si je osebno ogledal v Bolgariji »delovno službo«, ki jo vrše »trudnovaci« v korist splošnosti, zmanjšujoč na ta način število brezposelnih. Pa tudi nemški »Arbeitsdienst«, čegar zasnova ni v glavnem pobijanje brezposelnosti, ima nekaj sprejemljivega v svoji organizaciji in bi lahko v marsičem služil za vzgled direktnega pobijanja brezposelnosti in s tem tudi kriminalitete, ki je takorekoč njeno legitimno dete.

V naši državi so ponekod visokošolci posneli tuje vzore in organizirali svoje delovne čete. V svojem prostem času v počitnicah so zlasti okrog Zagreba sami kopali jarke za osuševanje močvirij itd. delali so tudi že ceste, toda vse to niso vršili v velikem, nego le v majhnih poizkusnih formacijah, uvajajoč nekaj, kar je pri drugih narodih postalo koristna moda. Gre zato, da se velik del nekvalificiranih delavcev v prvi vrsti uvrsti v zdrav delovni proces, ki mora zlasti pri izvrševanju javnih del prinesti obilo koristi skupnosti in s tem tudi posamezniku.

Česar nam pri tem v prvi vrsti primanjkuje, je popolen kataster vseh brezposelnih moških in ženskih oseb. Vsaka občina in vsak srez bi moral imeti tak popolen seznam, ki bi ga bilo po mnenju pisca teh vrstic razdeliti v dve skupini. V seznamu skupine »A« bi se imelo registrirati vse brezposelne, o katerih je znano in evidentno, da so notorni delamržneži in klativitezi. Ta skupina bi imela biti enotna, t. j. brez ločitve v posamezne delavske kategorije po branži in kvalifikaciji. Vsi brezposelni skupine »A« bi se v sporazumu z vojnim ministrstvom brez ozira na njih vojaško sposobnost in službovanje vpoklicali kot neborci na večmesečno službovanje v delovnih bataljonih, ki bi jih vodili administrativno in tehnično brezposelni mladi gradbeni inženjerji in eventualno še kak oficir intendantske stroke.

Tako formirani »bataljon« dobi za poletje izposojene od vojaške oblasti šotore ali pa si zgrade tam, kjer je dovolj lesa, provizorične barake. Vojaška oblast bi posodila še mobilne kuhinje za prehranjevanje vpoklicancev, dočim bi hrano (meso, moko, mast, fižol krompir itd. v naravi) prispevali prebivalci dotičnega političnega okraja, v katerem se javna dela vrše. K prehrani bi tudi prispevala en del banovina iz svojega cestnega fonda in tudi policijske kazni radi kršitve cestnoprometnih predpisov bi se lahko stekale v fond za prehrano in vzdrževanje delovnih

Slovenski narodni tabor v Mariboru

se bo vršil

9. avgusta v Ljudskem vrtu.

Tabor je namenjen proslavi 30letnice političnega delovanja našega voditelja g. dr. Antona Korošca. Tabor se vrši ob vsakem vremenu in bodo dobili udeleženci posebne taborske znake. Delavci vseh strok, udeležite se polnoštevilno te JRZ manifestacije, na kateri bodo govorili ministri in zastopniki delavstva.

čet. Člani teh čet bi dobili za časa svojega službovanja tudi enotno praktično obleko in čepice, orodje in materijal pa bi z obleko vred preskrbela država.

Tako bi se praktično pričelo z javnimi deli na naših cestah. Račun bi pokazal, da bi prišlo delo tako ceneje, četudi bi vsakemu brezposelnemu članu teh čet plačali dnevno poleg tečne hrane, obleke in stanovanja še morda pet dinarjev v denarju. Članov delovnih čet iz seznama »A« pa se ne bi smelo smatrati kot člane kake sibirske katorge, ki naj samo garajo, imeli bi po delu v svojih taboriščih tudi razvedrilo v obliki domače glasbe, telovadbe, sporta, koristnih predavanj itd., tako da bi jih polagoma privedli na pravo pot poštene ljubezni do dela. Smatrati bi jih bilo kot koristne člane človeške družbe. Po gotovem roku bi lahko postopoma izstopili, vodstvo pa bi jim direktno preskrbovalo delo izven čet pri privatnikih ali podjetjih. Praviloma bi morali imeti člani takih čet prednost pri vstopu v kako službo. V četah samih bi najpridnejši vodili delovne partije ter bi se jih poznalo po posebnih našivih.

Skupino »B« bi tvorili predvsem kvalificirani delavci iz raznih obrtnih panog, in sicer taki, ki so delavoljni, pa vsled raznih okolščin ne morejo dobiti dela. Te delavce bi se zaposlilo specialno tako, da ne bi bili konkurenti svobodne obrti, ki jo je treba prav tako ščititi. Delali bi na primer taka dela, ki jih obrtniki, ker se ne izplača sodelovanje v ofertalnih licitacijah, že v naprej odklanjajo. Malenkostna popravila morda, bodisi na zgradbah ali kakorkoli, pri čemer bi se v prvi vrsti ohranjevalo že obstoječe. Če je treba na primer v kaki banovinski bolnici ali kakem zavodu pleskati morda kak zarjaveli plot, popraviti to in ono v kanalizaciji, pa pri železnih posteljah itd., vsa taka majhna dela, ki zahtevajo strokovno znanje, bi lahko izvrševali pripadniki skupine »B«, ki bi jih dotične ustanove plačevale iz svojih dohodkov po gotovem ključu. Vse to so seveda le misli, hitro koncipirane, kajti posameznosti take organizacije bi se morale določiti po tehtnem preudarku. V glavnem hoče pisec teh vrstic le opozoriti na to, da bo treba pri nas to vprašanje na tak način rešiti, kakor so ga drugi narodi kot Bolgari, Nemci itd. že preizkusili. Vsled tega bi bilo dobro, če bi se naši socialnopolitični delavci bavili tudi s tem načinom pobijanja brezposelnosti. Direktna akcija bo vsekakor več koristila kakor pa sedanja birokratska brezbrižnost.

Politične vesti.

Občinske volitve bomo imeli v jeseni v septembru. Bližajoče se volitve so spravile v naše politično življenje nenavadno živahnost. Vse politične skupine se pripravljajo za udeležbo. JRZ se je za volitve že pripravila. Kot najmočnejša stranka v državi bo nastopila v vseh pokrajinah enotno. JNS se trudi, da bi spravila pod svoj plašč še sorodne skupine Hodžerovcev in Ljotičevcev, pa se ji ne posreči. Tudi v združeni opoziciji ni enotnosti. Ni še napravljen sporazum, ali bodo srbske opozicijske skupine šle skupaj z Mačkom pod isto firmo, ali pa posebej. Eno pa je gotovo že sedaj, da bo JRZ po celi državi odnesla ogromno zmago.

Vlada na počitnicah. Večina naših ministrov je prispela v Slovenijo na počitnice. Dr. Korošec se mudi v Begunjah, dr. Stojadinovič, dr. Jankovič in nekateri drugi ministri pa na Bledu, ki je tako postal središče političnega življenja v naši državi.

Hrvatje so v nedeljo z velikanskimi slovesnostmi slavili 57. rojstni dan dr. Mačka. Slavnosti se je udeležilo okrog 40.000 ljudi. Prišla je v Zagreb tudi deputacija slovenskih mačkovcev pod vodstvom znanega dr. Dobovišeka.

Bolgarske volitve preložene. V bolgarski vladi je prišlo do nesoglasij med ministri, ki pripadajo skupini Cankova. Prometni minister Kožuharov je v soglasju s Cankovim zahteval, da imenuje notranji minister, ki je tudi pristaš skupine Cankova, iz vrst pristašev Cankova nove guvernerje in predstojnike okrožij. Notranji minister Krasnovski pa se je tej zahtevi uprl, ker pravi, da morajo biti volitve svobodne. Stališče notranjega ministra je odobril tudi ministrski predsednik Kjuseivanov, kar je Cankova še bolj ogorčilo. Govori se, da nameravajo cankovistični ministri izstopiti iz vlade, da bi na ta način izzvali krizo vlade. Ni pa tudi izključeno, da bodo zaradi teh nesoglasij volitve v sobranje zopet odložene in s tem tudi obnova parlamentarnega življenja.

Dardanelska pogodba. Po dolgih pogajanjih je prišlo končno do sporazuma o Dardanelah ter je bila te dni pogodba podpisana. Turčija je s svojim stališčem popolnoma zmagala. Krepko oporo je pri tem imela Turčija pri svojih zaveznicah: Jugoslaviji, Romuniji in Grčiji. Turške čete so že zasedle obrežna mesta v Dardanelah. Obenem bo začela Turčija graditi utrdbe vzdolž ožine. Pogodba dovoljuje Rusiji svoboden prehod vojnega brodovja, ostalim državam pa nalaga znatne omejitve.

Hitlerjevski udar v Gdanskem. Gdanska vlada je v rokah hitlerjevcev, ki so vprizorili državni udar ter hočejo spraviti Gdansk, ki je bil dosedaj svobodno mesto, pod nadoblast Nemčije. Vlada je izdala brez odobritve komisarja Zveze narodov, ki predstavlja v mestu neke vrste vladarja, celo vrsto zakonov, s katerimi onemogoča vsako drugo politično stranko razven hitlerjevske. Obenem je uvedla v mestu zloglasno nemško politično policijo Gestapo. Voditelji protihitlerjevskih struj so pobegnili iz Gdanska na Poljsko. Veliko razburjenje je nastalo zaradi teh dogodkov med Poljaki. Poljska nikakor ne bi mogla trpeti, da bi ji Nemčija zaprla ustje Visle, ki je najvažnejša vodna prometna žila cele države. Zaradi tega se vrše po Poljski velikanski protestni shodi. Spor zaradi Gdanska se nahaja pred Zvezo narodov, ki pa je sama brez moči in si ne zna pomagati.

Pomirjenje v Palestini. Med upornimi Arabci v Palestini se opaža utrujenost. Angleške oblasti so z energičnim nastopom večje uporniške poskuse takoj zatrle in sedaj trajajo samo še mestoma štrajki arabskega prebivalstva.

Domače vesti.

Dravograjski prošt g. Volbenk Serajnik umrl. Po daljšem bolehanju je preminul g. Volbenk Serajnik, infulirani prošt in dekan dravograjske dekanije, v starosti 68 let. Rodil se je v Porečah ob Vrbskem jezeru. Kot goreč duhovnik je bil pred in po vojni steber slovenstva na Koroškem. Slava njegovemu spominu!

Za častnega kanonika lavantinske škofije je bil imenovan g. Jernej Frangež, župnik, konz. svetnik in zlatomašnik pri Sv. Marjeti ob Pesnici.

Smrt znanega kateheta. V Ljubljani je podlegel kapi v starosti 62 let g. Andrej Ažman, duhovni svetnik in katehet mešč. šole. Rajni je bil priznan vzgojitelj mladine in ljubitelj narave.

Zlato poroko sta obhajala zadnjo nedeljo Mihael in Marija Cestnik, posestnika na Dežmanovem hribu pri Trbovljah.

Smrten zaključek družinskih prepirov. Nad 40letni ključavničar drž. železnic Ivan Ferlinc je v Mariboru v dvoriščnem stanovanju na Aleksandrovi cesti 51 ustrelil v prepiru svojo 36letno ženo Elizabeto. Ferlinčeva sta bila v postopanju za ločitev zakona, iz katerega imata 14letno hčerko in 13letnega sina. Elizabeta Ferlinc se je mudila že par tednov pri svojih otrocih, ki sta na počitnicah v Poljčanah. Usodepolnega dne 17. julija se je vrnila iz Poljčan v Maribor, da bi povprašala na sodniji. kako da stoji zadeva z ločitvijo. Pogledala je na stanovanje, kjer sta se z vedno pijanim možem sprla in je slednji nesrečno ženo ter mater ustrelil.

Nesreča dveh kolesarjev. Zadnjo nedeljo zvečer po končanih plavalnih tekmah na Mariborskem otoku se je zgodila huda prometna nesreča. Na enem kolesu sta se peljala 22letni Luka Čaba iz Šibenika, ki se je mudil v Mariboru pri sorodnikih, in 12-letni Ante Zorič, sin lastnika Jadranske kleti v Mariboru. Na strmem ovinku otoka sta zadela kolesarja z vso silo ob mestni avtobus, ki je vozil pravilno in se je hotel izogniti nesreči s tem, da je zavozil v hrib. Oba kolesarja so prepeljali s hudimi poškodbami v mariborsko bolnico, avtobus ima le neznatne poškodbe.

Mesar smrtno ponesrečil z lovsko puško. Franc Smode, mesar iz Nove vasi pri Mariboru, se je podal 17. julija v Rače z vozom k prevzemu telet. Pri tej priložnosti se je udeležil pri županu Kirbišu lova na divje race in je imel seboj lovsko puško. Šele proti polnoči se je vračal Smode v spremstvu svojega nekdanjega vajenca F. Kosarja in lovskega paznika Antona Majeriča, ki se je peljal zadaj za vozom na kolesu, da je svetil, proti domu. Smode je sam kučiral in je tik pred Slivnico iz skrbi za osebno varnost pri vožnji v noči nabasal puško. Naenkrat mu je zdrknilo nabito orožje naprej, se sprožilo in naboj je neprevidnega mesarja zadel v vrat in prsa tako hudo, da je podlegel poškodbi 18. t. m. ob 8. uri zjutraj v mariborski bolnici.

Smrtna nesreča kleparskega vajenca. Z nove stavbe v Smetanovi ulici v Mariboru je padel 20. julija pri pritrjevanju strešnih žlebov kleparski vajenec Josip Širec. Priletel je iz višine 16 m med hlodovje in obležal mrtev.

Pretkan žepar iztakne, če je še tako dobro skrito! Franc Dernekovič, posestnik na Pobrežju, se je odpravil v mariborsko mesto z dvema jurjema, katera je skrbno spravil v škatlo za Šmol-pasto. V neki krčmi na Koroški cesti mu je sunil žepar denar s škatlico vred.

Ogoljufal kmetico za polovnjak vina. Pri posestnici Ivani Kacjanovi v Počeniku št. 3 v Slov. goricah se je zglasil neki Mariborčan, ki je rekel, da se piše Kraut. Pogodil se je s Kacjanovo za polovnjak vina, katerega mu je ta pripeljala v Maribor. Vinski trgovec je žensko pričakal v Košakih in sta odpeljala vino v Jan Kolarjevo ulico št. 5. Tamkaj je kupec pretočil vino v manjše sodčke, katere so odpeljali drugi trije moški bogznaj kam. Nazadnje je skočil še Kraut na kolo in zginil izpred kmetice, katero je osleparil za celi polovnjak vina.

Strica okradel. Mariborska policija je zaprla Adolfa Grabenšeka, 32letnega brezposelnega strojnika. Prijeti je pred tremi tedni izmaknil svojemu stricu Jožefu Kovačiču v Vojniku 830 Din, 3000 Din vredno zlato uro ter za 4000 Din drugih predmetov. Po aretaciji je izpovedal, da je radi tega zagrešil tatvino, ker je hotel obiskati svojo bolno ženo v Nemčiji.

Vojak utonil v ribniku. V Betnavskem ribniku pri Mariboru je zadnjo nedeljo utonil pri kopanju vojak Panta Pandilovič iz Vardarske banovine.

Nogo mu je stisnilo. V tovarni Splošne stavbene družbe na Teznu pri Mariboru je zadela huda nesreča 48letnega delavca K. Kovačiča iz Razvanja. Levo nogo mu je stisnilo med dve plošči. Prepeljali so ga v bolnico.

Obup nad življenjem. V šupi pri Sv. Vidu pri Vuzenici so našli obešenega 22letnega poljskega delavca Avguština Lorenci. Moral bi se bil zagovarjati pred sodiščem v Marenbergu in si je vzel iz strahu pred kaznijo življenje.

Žrtev fantovskega pretepa. Ob priliki proščenja pri Sv. Arehu na Pohorju so se fantje stepli pri Ruški koči. S hudimi poškodbami na glavi so oddali v mariborsko bolnico Henrika Kapuna, ki jo je nevarno izkupil v omenjenem pretepu pri Sv. Arehu.

Ob gospodarsko poslopje in hlev. V Morju pri Framu je uničil najbrž od zlobne roke podtaknjen ogenj posestniku Jakobu Pernatu gospodarsko poslopje s spravljenimi poljskimi pridelki, in hlev, v katerem so bili razni stroji.

Smrtna nesreča v gozdu. Anton Januš, posestnik v Polanah v župniji Hoče pri Mariboru, je peljal iz gozda proti domu štore. Na težavnem gozdnem kolovozu je podpiral voz, ki se je prevrnil nanj ter ga pritisnil, da je umrl radi težke poškodbe.

Roparski umor. V Zgornji Voličini pri Sv. Lenartu v Slov. goricah je bil izvršen roparski umor, kojega žrtev je postala bolj na samoti bivajoča Otilija Kocbek. Živina je tulila, svinje so krulile in na te klice so se približali samotni hiši sosedi in pogledali skozi okno, kje da je gospodinja. Našli so jo mrtvo v krvi pred posteljo in izropano. Sodna komisija je ugotovila, da je bila Kocbekova ubita štiri dni, predno je bil na mukanje gladne govede odkrit zagoneten umor. Otilija Kocbek je živela dolga leta skupaj s svojo sestro Ivano, ki je umrla letos na spomlad in je njej zapustila svoj delež.

Huda nesreča voznika. Na Pobrežju pri Ptuju so peljali iz Dokleca trije vozniki drva. Zadnji voznik Janez Artenjak, 58letni posestnik s Pobrežja, je padel pod voz tako, da so šla čezenj kolesa težko naloženega voza. S smrtno nevarnimi poškodbami so ga oddali v ptujsko bolnico.

Zabodljaj v vrat je prizadjal na cesti v Škofji vasi pri Celju zvečer neki hlapec 37 letnemu posestniku Antonu Binclu iz Škofje vasi. Težko poškodovanega so prepeljali v celjsko bolnico.

Nesreča starke. V Celju pri gostilni »Pri mostu« je povozila neka mlekarica Frančiško Ocvirk, 80letno prevžitkarico. Starka si je zlomila desno nogo, dobila je tudi sicer poškodbe in so jo oddali v bolnico.

Okradena hišna posestnica. Ivana Kraeber, hišna posestnica v ulici Vseh svetnikov v Ptuju, je bila zaposlena v vrtu. V odsotnosti se je priklatil v njeno stanovanje tatinski lopov, ki ji je odnesel 4300 dinarjev.

Kurjega tata so zaprli orožniki pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju v osebi 33-letnega Martina Sedlaček brez stalnega bivališča. Aretirani je priznal kurjo tatvino v Rogoznici pri Ptuju.

Ustreljen tihotapec. Ob jugoslovansko-madžarski meji pri vasi Dolina ne daleč od Dolnje Lendave v Prekmurju je zalotila obmejna straža 41letnega slikarja Štefana Kosa na tihotapskem pohodu. Ker na stoj pozvani ni počakal ,ga je graničar ustrelil. Kos je bil pijanec in švercar.

Radi malenkosti obstreljen. S šibrami v roko in med rebra se je zatekel v mariborsko bolnico 24letni Leopold Šask iz Poljčan. Pravi, da je na povratu iz gorice proti domu utrgal na nekem vrtu dve marelici. Nenadoma je bil oddan nanj strel, ki ga je nevarno poškodoval.

Z možnarjem si je vzel življenje. V Ljutomeru je nabil možnar Jakob Ščavničar, 29letni hlapec iz Nunske grabe. Nabiti topič je zažgal tako, da ga je zadel naboj v prsa in jih raztrgal. Vzrok samomora je bil strah pred kaznijo, ker je nagovarjal neko osebo k zločinu.

Huda nesreča vojaškega godbenika. V noči so pripeljali obmejni stražniki na Jesenice 18 letnega vojaškega godbenika St. Jamščaka. Jamščak je bil na dopustu na Gorenjskem ter je šel na izlet na Rožco nad Jesenicami. Hotel je natrgati nekaj planink, pri tem pa je padel z visoke skale ter zdrknil na avstrijsko stran, kjer se je težko poškodoval. Pri padcu si je prebil lobanjo ter je dobil pretres možgan. Jamščaka so prepeljali z Jesenic z avtomobilom v Ljubljano v vojaško bolnišnico.

Opeko na glavo. V Zalogu pri Ljubljani si gradi hišico progovni delavec Rudolf Kačar. Na stavbi je pomagal Kačar sam s tem, da je lovil opeko, ki mu jo je neki drugi delavec z loparjem metal kvišku, temu pa jo je na tleh pokladala na lopar 22 letna Kačarjeva žena Jožefa. Pri tem delu se je primerilo, da je Kačar zgoraj na stavbi eno opeko zgrešil in padla je njegovi ženi naravnost na glavo. Udarec je nesrečni mladi ženi prebil črepinjo in v nevarnem stanju so jo reševalci prepeljali v ljubljansko bolnico.

Nenadna smrt profesorja. V Celju se je mudil na počitniškem oddihu Ante Anzulovič, 48letni profesor na učiteljišču v Čakovcu. Pri kopanju v Savinji mu je postalo slabo in se je pričel potapljati. Izvlekli so ga na suho, prepeljali v bolnico, kjer je kmalu po prepeljavi umrl.

Obešenega je našel nabiralec gob v gozdu za Rakovnikom pri Ljubljani 47letnega žagarja Franca Bele iz Birčne vasi pri Novem mestu.

Dva utopljenca. Pod savskim mostom v Trbovljah je zadnjo nedeljo utonil Jožef Metličar, 16letni sin rudarja. — V bajer na Gvidi je skočila iz obupa 26letna Pirc, žena rudarja.

Ogenj v Trbovljah in v Zagorju. Na Polaju pri Trbovljah je zgorela v noči rudarju Kalšeku baraka, v kateri je redil tri svinje in kure. Živali so rešili. — Zlobna roka je zanetila v gozdu Jablanček pri Zagorju v šentlambertski občini lovsko kočico, last bratov Palčič, katero sta si navdušena lovca sama postavila.

Dve nesreči na Ježici pri Ljubljani. V Savi je utonil 20. julija pri Ježici Anton Čarman, 36letni delavec iz Šiške. — Isti dan je zadel s kolesom ob železniško ograjo v Ježici Franc Češornja, 41letni rudar iz Trbovelj. Pri sunku si je pretresel možgane in se poškodoval po obrazu.

Razne nesreče. Pri podiranju dreves v gozdu je zlomilo drevo nogo Janezu Mandelcu, delavcu iz Zgornjih Gorij. — Viktor Pavli, 26letni natakar v Ljubljani, je tako padel z motocikla, da si je zlomil nogo. Oba omenjena so prepeljali v ljubljansko bolnico. — V mariborski bolnici se zdravita Peter Grum, 10letni posestnikov sin iz Brezna ob Dravi, ki si je zlomil levo nogo pri padcu z voza. — Dalje si je strl levo nogo pri padcu s hruške Josip Kusig, 11letni sin delavca s Pobrežja pri Mariboru.

Dve prometni nesreči. Zadnjo nedeljo se je zgodilo več prometnih nesreč. V Zavodni pri Celju je zadel z motociklom ob betonski steber Viktor Vovk, 40letni livarski delavec iz Pobrežja pri Mariboru. Vovk si je zlomil desnico, desno nogo in ima tudi še poškodbe po obrazu. Tkalec Avguštin Žohar iz Maribora, ki je sedel zadaj na motociklu, in njegova žena Elza, katera je bila v prikolici, sta ostala nepoškodovana. — V Šmarjeti pri Rimskih Toplicah sta trčila motociklist Avguštin Čenek iz Prage in kolesar Andrej Blatnik, posestniški sin iz Šmarjete. Čeneku je počila lobanja in ima pretres možganov, Blatnik je ostal brez poškodbe.

Prijet planinski vlomilec. Po Kamniških planinah so se vrstili vlomi v pastirske koče in to posebno na jesen in zimo, ko so pastirji že zapustili planine. Zadnji vlom je bil 24. junija v Starovasnikovo pastirsko kočo na Mali planini. Orožniki iz Kamnika so prijeli na nekem škednju 34letnega Lovrenca Starovasnika iz Podstudenca. Aretirani je priznal vlome, ker so našli skrivališče ukradenih predmetov in vlomilsko orodje.

Nad deset dni pogrešana turista. Pred več nego desetimi dnevi sta se odpravila na Grintovec in Skuto jurist Vid Janša in Mladen Mikšič. Planinci v Kamniku so resnega mnenja, da sta oba ponesrečila.

Dveletni sinček utonil. V Nevljici pri Kamniku je utonil dveletni Ivanček, sinko trgovca Ivana Petek.

Na polju najdeno truplo samomorilke. Žanjice posestnika Hočevarja na Studencu pri Ljubljani so zadele med žetvijo na njivi na lepo oblečeno žensko truplo, ki je bilo že precej v razkroju. Pri ženski ni bilo nobenih dokumentov, pač pa prazna stekleničica, iz katere se je dalo sklepati na samomor. Nadaljne poizvedbe so dognale, da gre za Ljubljančanko Gabrijelo T., ki si je izbrala prostovoljno smrt radi denarne stiske.

Vlom v zidanico. Na Vinjem vrhu pri Novem mestu so obiskali v noči vlomilci vinski hram posestnika Frkolja iz Gradišča. Zginili so z vinom, katerega je skrbno hranil za mlatiče.

Tekstilno delavstvo se giblje. Med tekstilnim delavstvom v Sloveniji, ki je danes po številu že najmočnejše, se je pojavil močan pokret za izboljšanje mezdnega položaja. Zlasti v glavnih središčih, v Mariboru, Kranju in Tržiču, je ta pokret močan. Delavstvo zahteva, da pride končno do pogajanj z delodajalci zaradi kolektivne pogodbe.

Nove cementne tvornice se snujejo v Dalmaciji in v Južni Srbiji. Pri Skoplju je začela poslovati te dni nova tvornica »Lepenac«, novo tovarno pa nameravajo ustanoviti poleg Splita. Sedaj imamo v naši državi že 15 tovarn cementa, od katerih pa jih samo devet posluje. V Sloveniji so samo tri tovarne, ki so last Trboveljske premogokopne družbe, pa še od teh posluje samo tovarna v Zagorju, dočim oni v Zidanem mostu in v Mojstrani že več let počivata. Če že nastopa večje povpraševanje po cementu, bi morale začeti prej obratovati ustavljene tvornice, potem naj se šele dovoli ustanavljanje novih.

Življenje rudarjev v južnih rudnikih. Dočim se uprava rudnika Trepča pri Kosovski Mitrovici trudi, da bi izpolnila vse zahteve po nedavnem mezdnem sporu sklenjenega sporazuma, je bilo te dni postopanje nekega nadzornika v tem obratu skoraj povod nove stavke. Nadzornik Peter Karolija, ki ima pod svojim nadzorstvom kakih 70 delavcev, je nekaterim rudarjem pretil, da jih bo spravil iz službe ter jih je s takimi grožnjami prisilil, da so mu dajali nekaj od svoje krvavo zaslužene mezde. Od drugih pa je izsiljeval denar na ta način, da jim je grozil s premestitvijo v druge rove, kjer so mezde še precej nižje. Grdo izsiljevanje je izvrševal tako previdno, da je ostalo precej časa prikrito, ker so bile žrtve tako preplašene, da niso upale govoriti. Neki rudar, ki je bil hudo izkoriščan in ni mogel več dajati izkoriščevalcu denarja, je naposled izpregovoril in takoj je bilo vse odkrito. Delavci so zahtevali od podjetja odpust nepoštenega nadzornika.

Zaposlitev delavstva v maju po podatkih SUZORa. V maju je bilo pri SUZORu in vseh okrožnih uradih zavarovanih 625.871 delavcev in delavk, to je za 27.508 več kot v aprilu 1936 in za 59.132 več ko v maju 1935. Število moških delavcev je naraslo za 11.67%, število žensk pa za 7.26%. Najbolj se je v primeri z majem 1935 povečala zaposlenost v gradbah nad zemljo, namreč za 8274 delavcev, pri občinskih delih za 6629 in v tekstilni industriji za 6310. V odstotkih pa izkazuje največji dvig tobačna industrija s 47.62 odst., nato pa slede gradbe nad zemljo s 40.76%, občinska dela 23.28%, industrija kamenja in zemlje za 17.22%. — Zaposlenost pa se je zmanjšala v denarnih zavodih in zavarovalnicah za 1613 delavcev ali za 10.37%, v gozdno-žagarski industriji za 742 delavcev ali za 1.56% in v kemični industriji za 296 delavcev ali za 2.83%. — Absolutno se je najbolj povečalo število zaposlenega delavstva pri Okrožnem uradu v Nišu (za 1362), v Ljubljani (za 6861) in v Belgradu (za 6172 delavcev). Relativno pa se je število delavcev najbolj povečalo v Nišu za 33.03%, Subotici za 22.14% in v Skoplju za 20.03%. — Povprečna zavarovana mezda je znašala 21.28 Din in se je v primeri z lani znižala za 0.31 Din. Zaradi večjega števila delavcev pa se je skupna zavarovana mezda povišala od 319.3 na 333.03 milijonov dinarjev.

Ob smrti pisatelja Chestertona.

Čudovit človek! Njegovo ime se s spoštovanjem izgovarja v vseh delih sveta in njegova neminljiva dela so prevedena v vse kulturne jezike.

Naj zapišem, kaj je meni priljubilo tega nenavadnega moža, modernega človeka v najpristnejšem pomenu besede, a ob enem radikalno borbenega katoličana, ki je v 48. letu svoje starosti prestopil iz anglikanske cerkve h katoličanstvu, a že dolgo vrsto let prej pisal v katoliškem duhu.

Rojen 29. majnika 1874 v bližini Londona, je začel že zgodaj razvijati svoje vsestranske in sijajne zmožnosti. Bil je časnikar, pesnik, slikar, politik, govornik, filozof, pisatelj svetovnega slovesa, brezobziren nasprotnik kapitalizma in nič manj socializma ter vsakega imperijalizma.

Imenoval sem ga modernega človeka. Ni me pa vleklo k njemu to, da je bil moderen, ampak to, da se je pri vsej modernosti znal obraniti z vsemi močmi svojega globokega duha, da ni postal suženj svojega časa. In to se mi zdi, da je zraven milosti božje tudi najglobljі vzrok, da je postal katoličan. V zadnjem letu svojega življenja je zapisal besede, da ga je ravno to, kar bi ga naj odbijalo od katoličanstva, da ga je ravno to privedlo v naročje sv. Cerkve. Čisto svojstveno njegovemu globokemu duhu! Leta 1898 je lastnik neznatne knjigarne v Londonu po imenu Kensit, ki je bil pa hud protestant, organiziral posebno bando, s katero je po načrtu napadal cerkve in motil službo božjo. Pa jo je mož sam skupil pri tem svojem surovem poslu. Leta 1902 je umrl na ranah, ki jih je dobil pri nekem napadu. Javno mnenje v Londonu je kmalu obsodilo to gonjo. Chesterton pa je zapisal besede: »Mislim, da se ima marsikateri katoličan zahvaliti ljubeznivosti g. Kensita za svoje prve korake v Rim!« Prav gotovo je bil med temi »marsikaterimi katoličani« tudi pisatelj sam. S tem se vjema, kar piše nadalje: »Posebno se spominjam dveh slučajev, v katerih so obdolžitve resnih pisateljev vzbudile pri meni hrepenenje po ravno tistem, kar so obsojali.« V prvem slučaju sta pisatelja Horton in Hocking s strahom in trepetom omenjala kot strašno bogokletstvo besede, katere sta zasledila pri nekem katoliškem pisatelju, ki piše o Devici Mariji: »Vse druge stvari so Bogu dolžne hvalo, njej pa je hvalo dolžen Bog sam.« »Pretreslo me je«, piše Chesterton, »kakor glas pozavne in skoraj glasno sem zaklical: Kako prekrasno je to rečeno! Zdelo se mi je, kakor da bi se včlovečenje Sina božjega dalo težko boljše in jasnejše izraziti.« Drug slučaj: List »Daily News« — tudi Chesterton je bil takrat med sotrudniki tega lista — je objavil članek, v katerem se nekdo hudo spotika nad katoliško službo božjo, češ, da je vse samo mrtva zunanjost. Kot dokaz pa navaja, da je francoski škof vojakom in delavcem, ki so čisto utrujeni prišli zjutraj k službi božji, rekel: »Bog bo zadovoljen z vašo telesno navzočnostjo in vam bo raztresenost in utrujenost že odpustil.« »In zopet sem si rekel«, je zapisal Chesterton, »kako zdravega razuma so ti ljudje! Če bo kdo pritekel deset milj daleč, da mi skaže kakšno uslugo, mu bom prav gotovo štel to v dobro in če bo tudi takoj zaspal pri meni!«

Na ta način je nagnenje do katoliške resnice poganjalo svoje koreninice v notranjost tako razboritega misleca ter dobivalo svojo hrano celo iz protikatoliških tal in duhoviti sotrudnik glavnega glasila političnega liberalizma v Angliji je polagoma zorel, da tudi javno zavrže, kar je začel prezirati v svoji duši. Močen nagib mu je dal študij zgodovine irskega naroda. Kmalu je spoznal vso tragiko tega hudo preizkušenega ljudstva in prišel do presenetljivega sklepa: »To je moralo tako biti! In zakaj? Zato, ker Irci kot temeljiti katol. kristjani so bili vladajočim mogočnežem ravno tako v napotje, kakor nekdaj tisti kristjani, ki so bili za časov cesarja Nerona vrženi v levova žrela!« Ko bi pač vsi današnji nasprotniki katoliške Cerkve s takim pridom študirali zgodovino človeštva!

Še to bo zanimalo, kar je Chesterton zapisal v zadnjem letu. Sloviti angleški pisatelj Bernard Shaw je izrazil enkrat željo, naj bi ljudje v srečnejših časih živeli 300 let dolgo. Kaj je odgovoril na to Chesterton? »Prepričan sem«, je zapisal, »da bi bil Bernard Shaw že davno postal katoličan, če bi bil živel zadnjih 300 let. Videl bi bil, kako je svet žrtvoval sv. Cerkev bibličnemu in sv. pismo darvinistično-anarhističnemu praznoverju, in Shaw bi se bil prvi vojskoval proti temu. Bodi že, kakor hoče, želel je Bernard Shaw vsakemu človeku tristoletno skušnjo. No, ali ima vsak katoličan skušnje devetnajst stoletij? Človek, ki postane katoličan, je naenkrat star dvatisoč let! To pomeni: šele zdaj se dvigne do popolnega človečanstva. Razsoja reči, kako giblejo človeštvo v različnih deželah in časih — ne

Iver-Kolenc:

Denar.

Sodobni roman.

— 29

Deziderij je nadaljeval:

— Ta pohlep je bil močnejši od mene. Popolnoma me je premotil, tako da sem izgubil vso razsodnost. Tisočaki so se mi smejali in me vabili. Udal sem se. Že po dnevu sem se lotil posla. Nisem imel sreče, ker nisem mogel odpreti vrat. Skušnjava me ni pustila pri miru. Sinoči sem šel v mesto in sem si kupil samokres. V meni je dozorel sklep, da se moram denarja polastiti, četudi za ceno življenja... Ko se je gospod župnik ponoči vrnil iz cerkve, sem že bil v postelji, a spal nisem. Slišal sem, da je pustil vrata nezaklenjena... Ob enih ponoči sem se prikradel v sobo. Odpiranje omarice je povzročilo ropot. Gospod župnik se je vzbudil. Dvignil se je in me pogledal. Prvi hip me ni spoznal, ker sem bil nag in z obrazom obrnjen proč od njega. Čez nekaj časa pa me je nagovoril: »Deziderij, kaj delaš?« Tedaj sem izgubil pamet. Dvignil sem samokres in sprožil proti župniku, ki je medtem bil vstal in se mi bližal...

— Ti pes! — je zakričal Muzard in je ves besen skočil proti fantu.

Župnikova roka ga je ustavila.

Deziderij se je ves preplašen umaknil. Ko se je Muzard pomiril, je nadaljeval:

— Mislil sem, da se bo gospod župnik zgrudil, a on je stal in me gledal... Bil sem brez moči. On mi je z levo roko iztrgal samokres in me mirno vprašal: »Deziderij, ti si me hotel ubiti?« Do tega trenutka se mi je zdelo, da me nekdo drug ima v oblasti, ko sem pa slišal župnikove besede, sem začutil spremembo in sem se vprašal, kako sem mogel storiti kaj takega. Gospod župnik je opazil, da sem se tresel in mi je rekel: »Prehladil se boš.« V tem trenutku sem opazil, kako je omahoval proti kaminu in potem... brez besede padel. Mislil sem, da je mrtev. Ustrašil sem se in sem hotel pobegniti, a nisem mogel. Neka notranja sila me je zadrževala. Hitel sem po svojo žimnico in sem nanjo položil gospoda župnika. On je odprl oči in vprašal za vas.

— Nesrečnež! — je vzkliknil Muzard ves pretresen. — Kaj si storil?

Deziderij je padel na kolena in je zaihtel ko otrok. Naim je ljubeznivo pogledal Muzarda.

— Avguštin, — je dejal milo — jaz sem mu odpustil, odpusti mu tudi ti! Bodiva edina, ki veva za to stvar. Pohlep po denarju ga je bil zastrupil...

XII.

Meseca julija so delnice Sudanskega plovstva poskočile na osemsto frankov. In ta vrednost, ki je naraščala redno, brez skokov, ni nikogar preplašila. Ljudje so se trgali zanje in jih kupovali v veliki množini. Loche si je mel roke od zadovoljstva.

Nekega jutra je Leherpeux z veliko vihro pritekel v Lochejevo pisarno. Bankir mu je z obraza bral, da se je zgodilo nekaj važnega.

— No, kaj se je zgodilo — ga je vprašal še preden ga je tajnik pozdravil.

Tajnikov obraz je žarel od razburjenja.

— Velika stvar! — je odvrnil z navdušenjem. — Baronica Avignon, Solémejeva teta, se nam je pridružila.

Nato se je obrnil k Solémeju, ki je sedel za sosedno pisalno mizo in mu je rekel:

— Da, dragi moj Soléme! Tvoja teta je z nami. Včeraj sem jo videl: vložila je v Sudansko plovstvo dvajsettisoč frankov, a to je samo prvi korak stare in razborite bogataške, drugi bo sledil, ko bodo delnice še višje poskočile.

Loche po tajnikovem sporočilu ni kazal iznenadenja. Ravnodušno je pogledal Solémeja in tajnika, ko da bi hotel s tem izraziti, da je bil na stvar pripravljen. A le na zunaj je bil ravnodušen. Srce mu je poskakovalo od veselja.

V tovarni je vladal dušljiv ropot. Delalo se je s polno paro. Tri nove ladje so bile gotove, četrto so dogotavljali, deset pa jih je bilo že prodanih tujim plovskim družbam. Leherpeux se je oddaljil, da bi pogledal neki novi aparat. Mož je bil nevoljen. Mislil je, da bo bankir poskočil od veselja in mu morda celo plačo zvišal, a ostal je ravnodušen, ko da bi mu bil sporočil, da je začelo deževati.

Loche in Soléme sta ostala sama. Soléme ni mogel delati. Tajnikova vest ga je iznenadila, obenem pa vzbudila v njem upanje na povišanje plače. Čez čas se je vstal in stopil k bankirjevi mizi.

— Gospod Loche, — je začel z negotovim glasom — nekaj bi vam rad povedal...

— Prav, Soléme — je ravnodušno odvrnil Loche — tudi jaz imam nekaj za vas, a govorite vi prej.

Soléme, ki je bil zelo plašljiv, je nekaj časa okleval. Zdelo se mu je, da ni izbral pravega trenutka, a ker je začel, je moral nadaljevati. Zbral se je in začel govoriti. Pretresljivo je začel slikati težave svojega življenja, bedni položaj svoje žene, ki je bila vajena sijajnega, udobnega življenja, sedaj pa se mora odrekati vsemu udobju: peš mora hoditi, oblek si ne more kupovati in hoditi na prireditve, ki jih je bila prej obiskovala.

— Gospod šef, — je dejal z jokavim glasom — vi, ki imate vsega v izobilju, si ne morete misliti, kako je hudo, če človek dela noč in dan, a pri tem si ne more privoščiti niti najmanjše udobnosti. Za svojo osebo ne želim udobja, a srce me boli, ko vidim, kako trpi žena, ki je padla iz obilja v pomanjkanje.

Soléme je za hip utihnil. Vzdihnil je in nato nadaljeval:

samo po najnovejših časnikarskih poročilih.«

Jasno je, da tak bister duh ni mogel trajno vzdržati pri smešnih predsodkih današnjega protestantizma in pri dnevnih frazah puhlega naprednega časopisja. Ko je bil na višku svoje slave, se je leta 1922 odrekel anglikanizmu in sprejel katoliško vero. V 63. letu svojega plodovitega življenja je pred dobrim mesecem zapustil ta svet, ko je še prej zapisal lepe besede: »Že davno je katoliška Cerkev dokazala, da ni iznajdba svojega časa. Delo svojega Stvarnika je in v starosti ravno tako življenja zmožna kakor v svoji prvi mladosti. In njeni sovražniki so že v najglobljih globinah svojih duš obupali, da bi jo videli kedaj umreti!«

Večna slava junaškemu borcu za resnico! F. S.

Požrešniki.

Duševno odlični možje so često tudi odlični jedci. Med slovitimi možmi poznamo zato tudi številne tipične mnogojedce.

Takšen je bil n. pr. staroperzijski pesnik Meviana-Simi, ki je v neki noči, v kateri je spesnil 300 verzov, posetil nič manj nego devet pojedin. Pri vseh so lahko gostje občudovali njegov izredni tek. Zanj stari rek ,da polni želodec ne more dobro študirati, ni imel nobene veljave. Šele če je bil pošteno »nabasan«, se je počutil tako dobro, da je lahko zajahal Pegaza.

Grški učenjak Argiropulos, ki je v 15. stoletju širil grško književnost po zapadnih deželah, je umrl zavoljo prevelikega števila melon, ki jih je pojedel. Papež Martin IV. je umrl prav tako zavoljo preobilnih založajev jegulje jedi, med tem ko je kardinalu Hipolitu d'Este škodovalo preveč jastoga.

Mnogo je jedel tudi pruski kralj Friderik s pridevkom »Veliki«. Temu je zavoljo preveč jedi neredko postalo slabo, pa si je te slabosti preganjal potem z isto tako velikimi porcijami sadja. »Sončni kralj« Ludovik XIV. je vse življenje občutil volčji glad, menda zavoljo svoje trakulje. Ker je imel zelo slabe zobe, pa mu jih tedaj niso znali dobro popraviti, je slabo žvečil in to mu je povzročalo spet hude notranje motnje. Temu mogočnemu vladarju ni bilo v njegovem razkošnem svetu torej dozdevno nikoli prav posebno udobno.

Schopenhauer je veljal tudi za mnogojedca. Isto poročajo tudi o Kantu, ki je v ostalem dajal prednost jedem, ki mu zavoljo njegovega sedečega življenja niso mogle prav koristiti. Težko prebavne jedi je v velikih množinah pokončaval tudi Gutzkow.

Med požrešnike je prištevati tudi Napoleona I., ki ga je šele smrtna bolezen prisilila k zmernosti.

O italijanskem pesniku Leopardiju poročajo, da je bil ves nor na slaščice in sladolede, med tem ko se ni Balzacov ogromni apetit ustavljal pred nobenimi jedmi, ki so bile dobre in drage. Nekoč je pri enem samem obedu pospravil 100 ostrig, raco, dve jerebici, morski list in tucat hrušk. Sloviti kirurg Billroth je prav tako rad mnogo jedel, pa samo izbrane stvari. Bismarck je že kot dijak v Göttingenu lahko pojedel pet tucatov ostrig in v poznejših letih je imel njegov telesni zdravnik Schweninger mnogo dela, da bi njegov apetit krotil v zdrave meje.

Zlata gora, ki se je izgubila.

Vsa Avstralija se je lansko leto zanimala ta čas samo za odpravo, ki ji je namen poiskati v osrednjem avstralskem skalnem pogorju, ob neki stepi zlato goro, za katero vedo že 20 let, ne da bi bilo znano njeno točno mesto. Pred 20 leti je prišel neki iskalec zlata v Adelaido in pripovedoval o najdiščih zlata, kakršnih svet še ni videl. Toda iz veselja nad tem odkritjem se je mož vdal pijači in umrl, preden so utegnili zvedeti za podrobnosti.

Leta pozneje je spravil to zadevo na dnevni red neki John Lasseter. Bil je bančni uradnik, ki je potoval po avstralski samoti, da je tu inkasiral kakšno menico, tam izplačal kakšno vsoto. Pri teh potovanjih je naletel na starega lovca, ki mu je pripovedoval o zlatu v skrivnostnem gorovju. Lasseter si je izprosil dopust in je s starcem odrinil na iskanje. Nekega dne sta v neraziskani gorski pokrajini našla kamenine, ki so po vsej priliki vsebovale zlato. Takšen kamen je tam dobesedno pokrival tla. Vzela sta nekaj poizkusnih kosov s seboj, ki sta jih pozneje dala preiskati v Sydneyu. Res je bilo v kamnu zlato in to neobičajno velik odstotek. A slučaj je hotel, da je stari lovec takoj po prihodu v Sydney umrl. Lasseter pa se ni mogel sam dobro orientirati, kje bi se dvigala zlatonosna gora.

Skušal se je spomniti poti, ki sta jo napravila s starim lovcem, a šele po nekoliko letih se je domislil nekih podrobnosti. Mogoče pa se je tudi motil, kajti ko je zainteresiral za stvar neko družbo, ki mu je dala za iskanje na razpolago celo letalo, in so odleteli na pot, so sicer končno našli pogorje toda njegova prostranost in enoličnost je Lasseterja zmotila, da ni mogel najti zlate gore. Za nameček se je letalo še ponesrečilo. Člani ekspedicije so s težavo našli pot domov. Lasseter pa je sam odšel naprej. Izgubil se je. Neka zavarovalna družba je ukrenila, da so poslali rešilno ekspedicijo za njim. Po dolgem iskanju so ga našli mrtvega v votlem drevesu pri nekem rodu domačinov. Umrl je od gladu. Pri njem so našli beležke, iz katerih je bilo razvidno, da je zopet odkril zlato goro. Te beležke so izročili vladi, ki je v lanskem januarju organizirala iskalno ekspedicijo.

Zakaj cvetlice venejo?

Že po nekoliko dneh in celo urah pričnejo cveti veneti in propadati.

Kratko je veselje, ki ga imamo s temi nežnimi stvori narave, zato ni čudno, da je človek že od nekdaj iskal možnosti, da bi jim življenje podaljšal. Vrtnarska umetnost je v tem pogledu v resnici dosegla nekaj uspeha, nu, znanost si doslej vendarle ni znala dobro razlagati, zakaj cvetke venejo. Dokler bi ne našla tega vzroka, pa bi si ne mogli zamisliti pravih načinov, ki bi ovenitev zadostno zadrževali. Tudi zdravnik ne more dobro ozdraviti bolezni, ki ji ne pozna bistva.

Tako se je botanika lotila natančnega proučevanja pojavov, ki se kažejo med tem, ko cvetlica vene. Kmalu je odkrila nenavadne razkrojne procese v beljakovini cvetnih stanic. Takšen proces se začne pri kaktejah n. pr. čim se cvet odpre. Ko doseže neko določeno stopnjo, pričnejo stanice propadati. Posebno buren, naravnost eksploziji podoben je ta proces pri cvetih, ki žive le nekoliko ur. Tu propade običajno že po eni uri tretjina stanične beljakovine. Pri orhidejah, o katerih so že dolgo vedeli, da ovenejo v zvezi z oprašitvijo, pa se je pokazalo, da spravi baš ta oprašitev tudi razpadanje beljakovine v tek, do oprašitve se razpadanje zadržuje. Samo pri cvetih, ki odvržejo svoje cvetne liste, ne da bi oveneli, niso ugotovili razpadanja beljakovine.

Drugo dejstvo, ki so ga odkrili pri teh raziskavah, je to, da se dušikove razpadne snovi iz beljakovin pri premnogih cvetih z veliko hitrostjo povračajo spet v rastlino. Izjeme delajo na pr. vrtnice, ki izgube s cvetnimi listi tudi njihovo zalogo dušika. Ni čudno, da se takšne rastline potem hudo izčrpajo in da jim mora gojitelj dovajati novega dušika z gnojenjem.

Sicer pa nima vsaka ovenitev svojega vzroka v razpadanju beljakovin. Tako venejo cvetlice tudi zaradi pomanjkljivega dotoka vode, zlasti če so njene dovodne poti zamašene z bakterijami ali produkti ran. Na tem temelji bržkone učinek naših preizkušenih pripomočkov za zadrževanje ovenitve.

Nemški generali. Generalni poročnik Vinand, predstavnik nemške armade, je prišel čez Japonsko v Harbin. Tudi poveljnik bavarskega kora, general pl. Reuchenau, je odšel tja.

Oče Leona Bluma. Dopisnik sofijskega lista »Dnevnik« je govoril s sorodnikom Bluma, 87letnim starčkom. Judom Nissimom Razanesom. Ta starček je povedal dopisniku, da je oče g. Bluma leta 1871 predaval francoski jezik v judovski šoli v mestu Vidin. Stanoval je v hiši Juda Leona Arie, ki je bil stric Rozanesa, in se je oženil z njegovo hčerjo. Potem se je preselil s svojo ženo v Pariz. Sedanji francoski ministrski predsednik Leon Blum je njegov sin.

Državno prvenstvo v plavanju se je vršilo preteklo soboto in nedeljo v Mariboru. Prvenstvo je odlično organiziral SSK Maraton. Udeležilo se ga je šest klubov s preko 150 plavači. Najmočnejše skupine so postavili Ilirija iz Ljubljane, Jadran iz Splita, Jug iz Dubrovnika, Zagrebški plavalni klub, Jadran iz Hercegnova. Bila je to največja sportna prireditev letošnjega leta, ki je prinesla tudi najlepše rezultate. Nič manj kot pet dosedanjih rekordov je bilo zrušenih ter postavljeni boljši časi. Na 50 m prosto je postavil nov rekord naš odlični plavač Vilfan (Ilirija) v 26,2 sekundah, na 200 m prsno je nov rekord postavil Ilirijan Cerer v času 2:57,1, na progi 400 m prosto je plaval v novem državnem rekordu Zagrebčan Defilips v času 5:24,1, stafeto 3×100 m mešano je dobila Ilirija v rekordnem času 3:36,8, stafeto 4×200 m prosto pa Jadran v času 10:10,1. Prvenstvo v plavanju si je osvojil splitski Jadran s 203 točkami, na drugem mestu je Ilirija s 193 točkami, tretji je Jug, četrti ZPK, peti Maraton, šesti Jadran-Hercegnovi. V waterpolu je državni prvak Jug, drugi je Jadran iz Splita. V skokih s stolpa in deske je državni prvak Ilirija. Na mariborskem prvenstvu so se izbrali tudi najboljši plavači, ki so še šli na izbirne tekme v Ljubljano, kjer se bo sestavila naša olimpijska reprezentanca.

—

Naša olimpijska reprezentanca. Določeni so sledeči zastopniki našega sporta, ki bodo tekmovali v Berlinu na Olimpijadi: 110 in 400 m zapreke Ivan Ivanovič, met kladiva ing. Milan Stepišnik, met krogle Aleksa Kovačevič, met diska dr. Narančič, troskok Ivan Mikič, met kopja Rudolf Markušič, skok v višino Ivan Mohr, skok v daljavo dr. Buratovič, 1500 in 5000 m Ivan Krevs, 100 m Julij Bauer, skok ob palici Jaša Bakov. Težkoatletska reprezentanca je sestavljena takole: Bantam teža Toth, perolahka šestak, welter teža Fischer, srednja Kiš, težka Nagy. Rezerve sta Pirher in Ivanič (oba Maraton Maribor). Poleg navedenih gredo v Berlin še naši plavači in veslači.

—

Nogomet. V Ljubljani so imeli v nedeljo zanimivo tekmo med BSK in SK Ljubljano. Zmagal je belgrajski klub s 3:1. V Belgradu je gostoval dunajski Rapid proti tamošnji Jugoslaviji, ki je premagala Dunajčane 5:1. V državnem prvenstvu sta igrala Slavija in NAK. Zmagala je Slavija 3:1. V Celju se je vršila prijateljska tekma med ČSK in Olimpom. Zmagali so Čakovčani 5:4. V Budimpešti in Milanu so se nadaljevale tekme za srednjeevropski pokal. V Budimpešti je Avstrija porazila Ujpest 2:1, v Milanu pa Sparta Ambrosiano 5:3. Sparta je najresnejši kandidat za srednjeevropskega prvaka.

—

Tekma za pokal Delavske zbornice. V nedeljo dne 19. julija se je vršila v Ljubljani tekma za delavsko prvenstvo in obenem za pokal Delavske zbornice med Svobodo in Grafiko. Grafika je gladko odpravila Svobodo z rezultatom 8:0. V izgledu je, da bo Grafika še nadalje držala častno ime delavskega prvaka.

—

Lahka atletika. V Zagrebu se je vršilo izbirno tekmovanje za olimpijado. Na 400 m zapreke je bil prvi Pleteršek (Primorje), disk je najdalje vrgel dr. Narančič (Concordia), skok ob palici Bakov 360, tek 100 m Dremil (Concordia) 11,2 sek., met kopja Markušič (Slavija) 59.42 m, tek 800 m Czurda (Primorje) 1:59,6, troskok Mikič (Jugoslavija) 14.14, skok v daljavo dr. Buratovič 6.78, skok v višino Mohr (Jugoslavija) 181.

—

Avstralija-Nemčija 4:1. V predzadnji rundi borbe za Davisov pokal sta se srečali Avstralija in Nemčija. Avstralci so Nemce porazili 4:1. Zadnja borba se bo vršila med Avstralci in Angleži.

—

Olimpijska bakla po svetu. V pondeljek se je začel v vasi Olimpiji v Grčiji, kjer so se nekdaj vršile slavne olimpijske igre, edinstven stafetni tek z baklo, s katero se bo prenesel olimpijski ogenj iz Grčije do Berlina. Proga, po kateri gre stafeta, je dolga 3055 km in preteklo bo na njej prav toliko tekačev. Vsak tekač nese baklo 1 km. S to baklo bodo v Berlinu zažgali olimpijski ogenj, ki bo gorel ves čas olimpijade na igrišču.

Zahtevajte povsod „Delavsko fronto"!

— Gospod Loche, dolgo sem okleval, ker me je zadrževala lažna sramežljivost. Dalje ne morem molčati, ker je na tehtnici moja sreča ... moja družinska sreča. Od vas dobivam dvajsettisoč frankov. To mi ne zadostuje. Rabim tridesettisoč frankov. Mene bo teh desettisoč frankov poviška rešilo, za vas so pa malenkost ...

Loche, ki je dosedaj mirno poslušal, se je sedaj zravnal v naslanjaču in se trpko nasmehnil.

— Malenkost ... Tako vi pravite — je dejal precej trdo.

Soléme je bil v zadregi. Prisiljeno se je nasmehnil in rekel:

— Desettisoč frankov več ali manj v vaših blagajnah ...

— Jaz nimam blagajn — je odvrnil suho bankir, ki so ga Solémejeve besede vznevoljile.

Soléme je opazil bankirjevo nevoljo in je čutil, da je igro izgubil.

Loche je vstal in stopil k Solémeju. Nekaj časa mu je zrl v oči, potem pa je hladno dejal:

— Moj dragi Soléme, vi niste pameten človek. Vi mislite, da jaz imam denar ... Vedite, da jaz nimam ničesar, ničesar, ničesar! Imam samo ono tajinstveno vrednost, ki se imenuje zaupanje in ta vrednost, hvala Bogu, dnevno raste. Da, dragi moj, imam to silo, ki z njo upravljam in ki jo oplojam in ki z njo delam, kar hočem. Imam dušo, a telesa nimam: telesa, onega materielnega denarja, ki ga vi rabite in zaradi katerega se vsi jezite. Vi me blagrujete in mi zavidate, a brez vzroka. Moje življenje je en sam napor. Nahajam se med samimi prepadi in se moram z vsemi štirimi braniti, da ne zdrknem vanje. Tako je sedaj, a prepričan sem, da bom čez čas mimo vseh nevarnosti ... Še dve leti! Potem bom stal na trdnih tleh in me ne bo mogla premakniti nobena sila. Tedaj bom imel i dušo i telo: moč in denar, ki ga vi hočete! ... A sedaj! ...

Uprl je lakte ob mizo in naslonil glavo v dlani. Solémeju je nudil sliko slabosti, ki se je ta ni nadejal pri tem silnem človeku.

Čez čas je Loche nadaljeval:

— Dve leti sta dolga doba ... Lahko se zgodi, da med tem časom utonem ... Število mojih upnikov dnevno narašča. Polagoma me bo obdala cela armada. V slučaju, da me prevzame slabost, ali da eden izmed upnikov odgrne zaveso in zagospodari nad položajem, se vse zruši. Govorim samo o slučaju, kajti zagotavljam vas, da jaz ne bom izgubil glave in bom prispel do cilja. In tedaj bo toliko denarja, da se bodo nasitila vsa lačna grla. Čim bolj bom drzen in čim bolj poln zaupanja vase, tem večji in lepši bo uspeh. Zdi se mi, da imam nadčloveško moč. A pridejo trenutki, ko čutim, da sem navaden človek in ko gledam pred seboj možnost padca. In ravno vi, dragi moj Soléme, moj najboljši prijatelj, pridete v takem trenutku in mi nastavljate nož na prsi s prošnjo: »Dajte mi denar!« Če bi bil Muzard postal moj uradnik, on ne bi tako ravnal. On je pameten in bi razumel moj položaj.

Soléme je nepremično in začudeno strmel v svojega šefa. Njegove sive oči so bile solzne. Prevzelo ga je silno sočutje. Dosedaj je videl v Lochu velikana, ki je pred njim vse padalo na kolena, a sedaj je stal pred njim Loche — trpin.

Bankir je prijel Solémeja za roke in s prosečim glasom nadaljeval:

— Dragi prijatelj, bodite mi opora! Potrpite ti dve leti! Potem boste stoterno poplačani za vse žrtve; kajti jaz ne delam samo zase. Vsi oni, ki bodo vztrajali z menoj do konca, bodo delili z menoj slavo in denar. Le tega se morajo varovati, da bi me ovirali pri delu s svojo malodušnostjo in s svojimi zahtevami po denarju. Ste razumeli?

Krčevito je stisnil Solémejeve roke, ga stresel, se nato vrnil na prejšnje mesto in se vsedel.

Solémeja se je polastila malodušnost. Zdelo se mu je, da je padel z višave. Razumel je. V jasni luči je videl Lochejev položaj, a čudil se je, kako mu ga je mogel ta silni Loche tako mirno odkriti, brez strahu, da se bo pred njim osramotil.

Čez čas je vprašal:

— Gospod Loche, kaj ste mi hoteli povedati?

— Tole: Nisem zadovoljen z upraviteljem v Herblayju. Muzarda bi rabil tam. Zakaj je tako trmast? Muzard bi s svojim življenjem, svojo smelostjo, svojo silo delal čudeže v Herblayju. Glejte, Soléme, jaz tako cenim Muzarda, če hoče, lahko jutri postane moj zet.

Za hip je umolknil, kakor da bi hotel meriti Solémejevo začudenje. Nato je ravnodušno dodal:

— Moja hči ni ravnodušna nasproti njemu. Divi se mu in se ogreva zanj ...

Spet je utihnil. Čez čas se je dvignil, vzel palico in klobuk.

— Kaj se mudim? V banki me čakajo ... Z Bogom, dragi Soléme. Po obedu se vrnem. Preizkusili bomo novi Br. 11.

Soléme je ves skrušen omahnil na stol. Obraz je pokopal v dlani. Pred oči mu je stopila Ivanka, njeno hrepenenje po avtomobilu in njeno premoženje, ko ji bo govoril o Locheju.

Zamislil se je. Čez čas je dvignil glavo. V očeh mu je sijal žarek upanja. Spomnil se je na delnice. Tajnik je dejal, da vrednost delnic od dne do dne raste. Zakaj ne bi tega izrabil? Kupoval bo delnice in jih prodajal. S tem si bo odprl lep vir dohodkov in če si bo nekoliko prizadeval, si bo nabral v dvehtreh mesecih precej tisočakov. Ta misel ga je tako prevzela, da je pozabil na prejšnje Lochejeve besede.

Ko je dve uri pozneje šel k obedu, je srečal Leherpeuxa. Ustavil ga je in mu naročil, naj mu popoldne prinese nekaj delnic.

(Dalje sledi.)

Izdajatelj in odgovorni urednik: Januš Golec, novinar v Mariboru. Tiska tiskarna sv. Cirila v Mariboru (Albin Hrovatin).